

Mondgezondheid in de Filippijnen

B. Monse. The neglected state of oral health in the Philippines. Effective action for change
Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen, 2014
188 bl., geïll.
ISBN 978 94 6191 988 5

Op de Filippijnen nemen mondziekten, zoals cariës, vooral in de lagere sociaaleconomische klassen pandemische vormen aan. Ze krijgen nauwelijks aandacht van de landelijke politiek en zijn zonder vrijwilligers uit het buitenland moeilijk betugelbaar. De Oostenrijkse Bella Monse is in de Filippijnen baanbrekend bezig geweest door via vrijwilligerswerk een leerproces te starten dat is uitgemond in een geïntegreerd (mond)gezondheidsprogramma voor scholen. Dit wordt nu op grote schaal geïmplementeerd. Zijdellings werd ook een nieuwe cariësindex ontwikkeld, waarvan in dit tijdschrift al eerder melding is gemaakt (*Ned Tijdschr Tandheelkd* 2013; 118: 330-333).

De kern van het proefschrift bestaat uit 7 hoofdstukken die eerder als artikelen zijn gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften. Het promotieonderzoek van Monse heeft 2 belangrijke bevindingen opgeleverd. De eerste is dat een eenmalige applicatie van 38% zilverdiaminefluoride geen extra cariëspreventieve werking heeft bij kinderen die dagelijks tandenpoetsen met een reguliere fluoridetandpasta. Ten tweede bleek dat de nieuwe

cariësindex PUFA geschikt is om de ernst en de omvang van odontogene infecties als gevolg van onbehandelde cariës in kaart te brengen. PUFA staat voor 'pulp-involvement, ulceration, fistula, abscess'. Voorts is de relatie tussen odontogene infecties en een lage score op de body mass index van kinderen een opvallende bevinding. Deze relatie biedt perspectief voor prioritering van de mondzorg in lagelonenlanden. Het op scholen ingevoerde (mond)gezondheidsprogramma, dat primair is gericht op kennisoverdracht, heeft geleid tot betere levensomstandigheden. Handenwassen en tandenpoetsen zijn daarbij de sleutelbegrippen. Ouders zijn gemotiveerd geraakt doordat zij zijn betrokken bij het aanleggen van waterleidingen en wasgelegenheden op de schoolterreinen.

De inmiddels gepromoveerde onderzoekster sluit haar proefschrift af met de terechte conclusie dat wetenschappelijke bevindingen kunnen worden gebruikt voor de praktijk van alledag. Daarmee refereert zij bedoeld of onbedoeld aan 1 van de doelstellingen van het verrichten van wetenschappelijk onderzoek.

Tandheelkundig jaar 2014

J.K.M. Aps, H.S. Brand, J. Duyck, R.J.J. van Es, R. Jacobs, A. Vissink (red.).
Het tandheelkundig jaar 2014
Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, 2014
319 bl., geïll. € 99,95
ISBN 978 90 368 04547

'Het tandheelkundig jaar' brengt sinds 1989 een selectie van actuele tandheelkunde. Het boek bevat dit jaar 20 bijdragen die allemaal zo interessant zijn dat het moeilijk was te stoppen met lezen. Het begint al met een gedetailleerde bespreking van het hoe en waarom van handhygiëne. Dan volgt DNA-onderzoek en het vinden van genen die een correlatie hebben met cariës. Bij autopsie kunnen een 'total body scan' en een extra driedimensionale hoofdopname veel gegevens opleveren voor identificatie van slachtoffers. Ook is te lezen waarom 15 tot 45% van de mandibulaire geleidingsanesthesie mislukt. Belangrijk is ook het uitgebreide artikel over interceptieve orthodontie; de algemeen practicus moet weten wanneer vroegtijdig ingrijpen of verwijzen noodzakelijk is. De laatste inzichten in de implantologie komen aan bod, zoals het direct implanteren en direct belasten, en de implantologie in de zijdelingse delen, die eigenlijk niet zonder driedimensionale röntgenopnamen kan. Ook de partiële en conventionele

gebitsprothesen krijgen aandacht. Een overzicht van de meest recente kennis over toepassing van geneesmiddelen in de tandheelkundige praktijk is interessant en noodzakelijk. Andere onderwerpen zijn de glasvezelstiften en vezelversterkte composieten, elektronische kleurbeoordeling, de invloed van algemene medicatie op doorbloeding van orale weefsels, het opsporen van metastasen met biomarkers, cannabisgebruik en behandeling van obstructieve slaapapneu. Kortom, een update die van belang is voor elke tandarts.

De lay-out van het boek is beter dan ooit. De indeling in hoofdstukken en subhoofdstukken is zeer duidelijk en het soepele papier valt goed open. De leesbaarheid is door dit alles zeer prettig. Scheidend redacteur prof. Joke Duycks zegt het treffend in haar inleiding: "Je kunt dit boek op een rustig moment in een gemakkelijke stoel openslaan, en ervaren hoe boeiend en divers ons vak is". De inhoud is ook digitaal beschikbaar. Hoog tijd dat men voor deze bijscholing punten krijgt.